מהדורה למורה – מסכם · השיעור

- מטרה: לתרגל את עיקרי השיעור: מושגים, שיטת הבלש וזיהוי הגזרה.
- זמן מומלץ: 25 דקות
- מסלול: רגיל · חט״ב–תיכון

הנחיות להפעלה

- המוסכמה בערכה: אות נחה או חסרה נרשמת כ־י/ו (פ״י/ו, ע״ו/י) או י/ה (ל״ה/י); בתשובות התלמידים יש לקבל גם ו׳ או י׳ לבד (למשל ק־ו־ם, ש־י־ר, ב־נ־ה), וגם נ־ג־ש / נ־פ־ל בפ״נ.
- רצוי להפעיל את הדף אחרי הפעילות המקבילה באתר: 📖 השיעור (מסכם).
- תזכורת: גָּבַהּ, תָּמַהּ (ה׳ במפיק) – שורשים שלמים.

מפתח תשובות

חלק	#	תשובה
חלק א׳	1	נכון
	2	נכון
	3	לא נכון – בצירה: הֵקִים
	4	לא נכון – הֵקִים – ע״ו/י; הִפִּיל – פ״נ
	5	נכון
	6	לא נכון – הה׳ במפיק נשמעת – שורש שלם
	7	לא נכון – י/ו־ל־ד – הנ׳ מוספית של נפעל
חלק ב׳	1	הוֹרִיד · הפעיל · נשארו: ו־ר־ד · שורש: י/ו־ר־ד
	2	הוֹשִׁיב · הפעיל · נשארו: ו־ש־ב · שורש: י/ו־ש־ב
	3	הֻגַּשׁ · הופעל · נשארו: ג־ש · שורש: נ־ג־ש
	4	הִתְעוֹרֵר · התפעל · נשארו: ע־ו־ר · שורש: ע־י/ו־ר
חלק ג׳	1	א – מעבירים ל„הוא אתמול״
	2	א – נ׳ בהתחלה
	3	א – ־וֹת

חלק	#	תשובה
	4	א – מבחן הפעיל: מעבירים להפעיל
	5	ד – ז־י/ו־ז
	6	א – י/ו־ב־ל
	7	ב – ש־ת־י/ה
חלק ד׳	—	צעדים בסדר נכון, שורש נכון, נימוק לפי סימן (דגש / אות נחה / „הוא אתמול״).

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

📖 מסכם · השיעור – דף תרגול

בדף זה תתרגלו השיעור – מסכם: כל הגזרות יחד. עבדו לפי חמשת צעדי הבלש: „הוא אתמול", בניין, השמטת מוספיות, ספירה, החלטה.

חלק א׳ – נכון או לא נכון?

סמנו נכון / לא נכון. אם לא נכון – תקנו בעל פה או בשוליים.

#	משפט	נכון	לא נכון
1	„הוא אתמול" של ל״ה/י מסתיים בצליל ָה.	○	○
2	בהפעיל, פ״י/ו נשמע בדרך כלל הוֹ־: הוֹרִיד.	○	○
3	בהפעיל של ע״ו/י ההִ׳ מנוקדת בחיריק: „הֵקִים".	○	○
4	הֵקִים והֵפִיל שייכים לאותה גזרה.	○	○
5	אם אחרי השמטת המוספיות נשארו 2 אותיות בלי דגש – חסרה י/ו באמצע.	○	○
6	בִּגְבַהּ (מלשון גובה) השורש מגזרת ל״ה/י.	○	○
7	השורש של נוֹלַד הוא נ־ל־ד.	○	○

חלק ב׳ – טבלת הבלש

מלאו את הטבלה לפי חמשת הצעדים. בעמודה „נשארו" כתבו את האותיות שנשארו אחרי השמטת המוספיות.

#	הפועל	הוא אתמול	בניין	נשארו	שורש
1	לְהוֹרִיד				
2	הוֹשִׁיבָה				
3	הֵגַשׁ	הִגַּשׁ			
4	הִתְעוֹרֵר				

חלק ג׳ – שאלות הבנה

1. מה עושים בצעד הראשון?

(א) מעבירים ל„הוא אתמול״ (ב) סופרים אותיות (ג) מוסיפים י/ו

2. נשארו 2 אותיות ויש דגש בראשונה. מה חסר?

(א) נ׳ בהתחלה (ב) י/ו באמצע (ג) ה׳ בסוף

3. איך מסתיים שם הפועל בגזרת ל״ה/י?

(א) ־וֹת (ב) ־ִים (ג) ־ָה

4. קיבלתם תבנית הו__ ולא בטוחים בגזרה. מה עושים?

(א) מבחן הפעיל: מעבירים להפעיל (ב) מוסיפים נ׳ בהתחלה (ג) סופרים את הניקוד

5. מה השורש של „הוּזְזוּ״?

(א) ז־ז־י/ה (ב) י/ו־ז־ז (ג) נ־ז־ז (ד) ז־י/ו־ז

6. מה השורש של „הוּבַל״?

(א) י/ו־ב־ל (ב) ב־י/ו־ל (ג) נ־ב־ל (ד) ב־ל־י/ה

7. מה השורש של „שָׁתָה״?

(א) ש־י/ו־ת (ב) ש־ת־י/ה (ג) נ־ש־ת (ד) י/ו־ש־ת

חלק ד׳ – סיכום במילים שלי

הסבירו במילים שלכם: איך מוצאים את השורש של פועל מהגזרה שלמדנו? תנו דוגמה אחת משלכם.

- כתבו את הצעדים לפי הסדר
- הוסיפו דוגמה
- ציינו את הסימן המיוחד של הגזרה

כרטיס יציאה

השורש של „הִתְעוֹרֵר" הוא: ____

הסימן שהכי עוזר לי לזהות את הגזרה:

דבר אחד שעדיין מבלבל אותי: